

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА

Кафедра практичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
педагогіки і психології

_____ Олефіренко Т.О.

«_____» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
«*Основи психоконсультування та психокорекції*»

освітнього рівня бакалавр

(назва освітнього рівня)

галузі знань 01Освіта/Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 013 «Початкова освіта»

(код і назва спеціальності)

Шифр за навчальним планом ВВ1.4

Київ 2020

Робоча програма розроблена на підставі навчальних програм: «Психологічне консультування», «Основи психокорекції» затверджених Вченою радою НПУ імені М.П. Драгоманова.

Розробник: ***І.В.Рашковська*** кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології, доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології “28” серпня 2020 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

проф. Митник О.Я.

1. Опис навчальної дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 01 Освіта	Кількість кредитів - 5		Методи навчання Пояснювально-ілюстративні методи. Інтерактивні методи: мікрвикладання, інверсії, емпатії, інциденту Рольовий тренінг. Розв'язування психологічних завдань.
Спеціальність 013 «Початкова освіта»	Загальна кількість годин - 150		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній рівень: «бакалавр» (на базі молодшого спеціаліста)	Лекції:		
	30	14	
	Семінарські (практичні) заняття:		
Варіативна	30	6	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-й	6		
	Індивідуальна робота:		
Семестр: 3-й			
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) 2 год - аудиторне: 2 год - самостійна робота	84	130	Форма підсумкового контролю: <i>екзамен</i>
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - укр.	44%:56%	13% : 87%	

Міждисциплінарні зв'язки.

Зміст курсу «*Основи психоконсультації та психокорекції*» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика».

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни **«Основи психоконсультування та психокорекції»** є забезпечення майбутніх студентів основами психологічних знань із консультативної та корекційної психології як базових напрямів практичної психології.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи психоконсультування та психокорекції» є: формування у майбутніх фахівців професійно-важливої системи знань, умінь і навичок, на яких ґрунтується психоконсультативний та психокорекційний складники професійної діяльності психологів у різних галузях соціальної й психологічної практики. Знання основних закономірностей та особливостей вирішення психоконсультативних та психокорекційних завдань практики дозволяють вирішувати різноманітні професійні завдання надання психологічної допомоги, а саме: постановки психологічного діагнозу скарги та проблеми клієнта, проведення аналізу психологічної ситуації клієнта та можливостей її врегулювання, консультування клієнта й надання йому необхідної психотерапевтичної та психокорекційної допомоги, враховуючи при цьому індивідуальні-типологічні, особистісні, гендерні та вікові особливості клієнта, його психічний стан, соціальний і психологічний статус, обставини життя й розвитку.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

	Результати навчання	Компетентності
1.	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ предмет, мету та завдання психоконсультування і психокорекції як провідних напрямів практичної психології; ➤ принципи та етичні норми психоконсультування; ➤ особливості психоконсультативного контакту та діалогічного спілкування в системі «психоконсультант-клієнт»; ➤ професійні та особистісні вимоги до психолога-консультанта; фаз, видів і стадій психоконсультування та психокорекції; ➤ техніки бесіди як основної технології психоконсультування; засобів 	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК4. Уміння в консультативному процесі вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК8. Здатність розробляти та управляти процесами консультування та</p>

	<p>та прийомів корекційної роботи психолога за різними напрямками;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ психотерапевтичні засоби та прийоми корекційної роботи (ігрової, арттерапії, релаксаційної та ін.); ➤ можливості і обмеження індивідуальної та групової психокорекції; ➤ відмінності сучасних напрямів, можливостей і технік провідних напрямів психотерапії з метою їх ефективного застосування у психоконсультаванні та психокорекції (трансактний аналіз, гештальттерапія, психосинтез, психодрама тощо). 	<p>корекції..</p> <p>ЗК9. Здатність мотивувати людей до співпраці в процесі психоконсультавання.</p> <p>ФК6. Здатність ефективно взаємодіяти з клієнтом під час консультації.</p> <p>ФК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах консультавання.</p> <p>ФК11. Здатність будувати різноманітні технології розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини</p>
2.	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ здійснювати психодіагностику особистості клієнта, його психологічної ситуації та проблеми; ➤ проводити психологічний аналіз і формулювати психоконсультативний Запит; ➤ проводити діагностичне диференціювання дітей у групи з факторами ризику; ➤ збирати та інтерпретувати матеріал для психологічного аналізу проблеми й ситуації клієнта; розрізняти індивідуальні особливості психічних процесів; ➤ діагностувати емоційні стани та властивості особистості у поведінці клієнта; ➤ діагностувати внутрішні конфлікти, фрустраційні реакції та конфліктні ситуації клієнтів; ➤ здійснювати та регулювати професійне спілкування у 	<p>ФК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>ФК11. Здатність будувати різноманітні технології розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини</p>

	<p>системі «психоконсультант-клієнт»;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ використовувати різні психокорекційні методики у процесі психоконсультації та психокорекції; ➤ здійснювати немедичний психотерапевтичний вплив і допомогу особистості в межах професійного спілкування та ін. ➤ 	
--	---	--

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться п'ять кредитів ЄКТС: 150 годин. Примітка. У зв'язку з дією коронавірусу COVID-19 заплановано змішане навчання: аудиторна та дистанційна форми. Дистанційна форма – на платформі Google meet. Якщо заняття відбудеться у дистанційній формі, то навпроти виду заняття у тематичному плані позначено букву д.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна(вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль I. ПСИХОКОН-СУЛЬТУВАННЯ ЯК НАПРЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ											
1	Тема 1. Основні поняття, мета, предмет та завдання психоконсультації.	4	2	2-д		8	2	2			10
2	Тема 2. Особистісні якості психоконсультанта. Модель особистості фахівця.	2	2			4	2			2	10
3	Тема 3. Основні теоретичні принципи психоконсультації у провідних напрямках та парадигмах.	4	2	2-д		6		2			10
4	Тема 4. Принципи психоконсультації. Медична та психологічна модель.	4	2	2-д		6					10
5	Тема 5. Етичні проблеми та етика роботи психоконсультанта.	6	2	2-д	2	6					10
6	Тема 6. Міжособистісне спілкування «психоконсультант-клієнт». Діалогічна інтенція.	4	2	2		2					10
7	Тема 7. Види психоконсультації.	2	2			2				2	10

	тативно-корекційної роботи та їх особливості										
8	Тема 8. Процес психоконсультативної роботи: основні фази та їх особливості.	4	2	2-д		4	2	2			10
9	Тема 9. Психоконсультативний контакт як умова ефективності консультативної діяльності.	2	2			2					10
10	Тема 10. Консультативна бесіда як основна технологія психоконсультативної роботи: вимоги, стадії, труднощі.	4	2	2		2		2			10
Разом за змістовим модулем 1:		38	20	16	2	42	16	8		4	80
Змістовий модуль II. ПСИХОКОРЕКЦІЯ ЯК БАЗОВИЙ СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА											
11	Тема 11. Структура психокорекційної роботи, основні складові та їх відмінності.	4	2			8	2	2			4
12	Тема 12. Основні напрями психокорекційної роботи та основні завдання.	4	2			8					6
13	Тема 13. Структура психокорекційної програми: визначення мети, об'єкта та предмета.			2	2	2		2			8
14	Тема 14. Засоби та особливості первинної та вторинної психодіагностики у психокорекції.			2	2	2					8
15	Тема 15. Особливості підготовчої стадії психоко-рекційної роботи.			2-д		4					8
16	Тема 16. Особливості настановної стадії психоко-рекційної роботи.			2		2					8
17	Тема 17. Особливості та засоби суто психокорекційної стадії психокорекційної роботи.		2	2		4	2				8
18	Тема 18. Стадія ефективності психокорекційної роботи. Засоби та особливості реалізації.		2	2		4					8
19	Тема 19. Активні методи психокорекційної роботи. Ігрова психокорекція, її види та особливості у різних вікових групах.		2			4		2			8
20	Тема 20. Напрями та методи сучасної психотерапії у психокорекційній роботі.			2-д		4				2	8
Разом за змістовим модулем 2:		28	10	14	4	42	14	6		2	50
Разом годин:		66	30	30	6	84	30	14		6	130

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	Змістовий модуль 1. Методологічні засади та технології психоконсультаування	80	20
1.1	Тема 1. Основні поняття, мета, предмет та завдання психологічного консультаування Визначення основних понять, мети та предмета курсу. Основні завдання дисципліни. Місце психоконсультаування у практичній діяльності психолога. Галузі застосування психоконсультаування. Взаємозв'язок із психологічною допомогою, психокорекцією та психотерапією. Рекомендована література [1; 2; 10; 14; 15].	8	2
1.2	Тема 2. Медична та немедична модель психоконсультаування Роль психологічного (немедичного) підходу до роботи і суб'єкта психоконсультаування. роль принципів поваги, прийняття та можливості діалогу із суб'єктом психоконсультаування. Взаємозв'язок психотерапії та психоконсультаування: об'єкт, суб'єкт, засоби та завдання роботи та особливості процесу. Рекомендована література [1; 2; 10; 14; 15].	8	2
1.3	Тема 3. Принципи психоконсультаування. Принцип активності суб'єкта психоконсультаування. Принцип комплексного підходу до суб'єкта психоконсультаування. Принцип добровільності участі у психоконсультауванні. Принцип індивідуального підходу. Принцип конфіденційності консультативної інформації. Принцип персональної відповідальності. Допоміжні (етичні принципи консультативно-корекційної роботи). Рекомендована література [1; 2; 10; 14; 15].	8	2
1.4	Тема 4. Етика психоконсультаування. Етичні принципи та проблеми психоконсультаування Професійно-етичний кодекс психолога-консультанта України. Обов'язки психоконсультаування. Напрями роботи психоконсультаування. Основні права психоконсультаування. Етичні принципи роботи психолога. Роль загальної культурної та юридичної підготовки у прогнозуванні у вирішенні етичних проблем психоконсультаування. Виконання та додержання домовленостей. Етичні проблеми приватності та конфіденційності. Етичні проблеми психологічної безпеки клієнта. Рекомендована література [1; 10; 14; 15; 31; 32; 33].	8	2
1.5	Тема 5. Професійно-важливі особистісні якості психоконсультаування-практичного психолога. Модель фахівця Особистісні вимоги до особистості практичного психолога. Вміння активно слухати. Вміння бачити клієнта. Вимоги до освіти, загальної та соціальної "клієнт-консультант". Діалогічна інтенція та установка	8	2

1.6.	на діалог у процесі психоконсультації. Когнітивні та рефлексивні вимоги до консультанта. Особистісні вади та вимоги. Рекомендована література [1; 10; 14; 15; 31; 33].	8	2
1.7.	Тема 6. Особливості міжособистісного спілкування “психоконсультант-клієнт”. Роль діалогу та діалогічної інтенції Емпатія та її роль у професійному спілкуванні “клієнт-консультант”. Діалогічна інтенція та установка на діалог у процесі психоконсультації. Уміння слухати у роботі психоконсультанта. Фактори, що впливають на ефективність психоконсультації. Рекомендації щодо ефективності міжособистісного спілкування “клієнт-психоконсультант”. Рекомендована література [1; 2; 15; 16].	8	2
1.8.	Тема 7. Види психоконсультативно-корекційної роботи та їх особливості Види психоконсультації та їх особливості. Специфіка консультації за кількістю клієнтів. Особливості консультації за часом та за використовуваними методами. Специфіка психоконсультації за напрямом психокорекційної роботи тощо. Рекомендована література [1; 2; 3; 15; 45; 50].	8	2
1.9.	Тема 8. Процес психоконсультативної роботи: фази, особливості Схема процесу психоконсультації. Створення клімату, що забезпечує успіх психоконсультації. Особливості фази катарсису та підготовки до неї. Фаза “зняття напруги” та “полегшення”. Фаза діагнозу та формулювання запиту клієнта. Фаза пізнання. Фаза закріплення мотивації на роботу. Рекомендована література [1; 2; 3; 10; 15; 45].	8	2
1.10.	Тема 9. Консультативна бесіда та інтерв'ю як основні технології психоконсультативної роботи: вимоги, стадії, методи, прийоми Бесіда як основний метод отримання психологічної інформації й надання психологічної допомоги. Невербальна та вербальна психодіагностика у ході бесіди «клієнт-консультант». Стадії бесіди. Умови проведення бесіди. Прийоми та методи психологічного впливу в ході бесіди. Рекомендована література [1; 2; 32; 15; 40].	8	2
2	Тема 10. Основні прийоми та труднощі психоконсультації. Психоконсультативний контакт Вербальні та невербальні прийоми психоконсультації. Методи психологічного впливу. Психоконсультативний контакт як провідна фаза та умова ефективного психоконсультації. Визначення психоконсультативного контакту, ознаки, складники, критерії. Психоконсультативний контакт у різних психотерапевтичних підходах та парадигмах, умови та можливості досягнення. Рекомендована література [1; 2; 15; 44].	8	2
2.1	Змістовий модуль 2: Психокорекція як базовий складник професійної діяльності психолога Тема 11. Структура психокорекційної роботи, основні складові та	70	10

	їх відмінності		
2.2	<p>Визначення основних понять психокорекції. Взаємозв'язок і походження. Структура психокорекційної роботи: стадії (етапи психокорекції та їх основна мета та методи, що використовуються. Специфіка поєднаності етапів психокорекції із засобами, що використовуються, з принципами психокорекційної роботи. Рекомендована література [16; 29; 37; 41; 44; 45; 46].</p>	6	2
	<p>Тема 12. Основні напрями та завдання психокорекційної роботи Основні напрями психокорекції. Особливості розвиваючої корекції Специфіка психокорекції особистісних проблем та проблем психологічної роботи із стресами та постстресовими станами. Основні завдання роботи з пізнавальною сферою дитини, із відставаннями й проблемами у навчанні. Психокорекція сфери спілкування та її порушень. Психокорекція батьківсько-дитячих стосунків. Рекомендована література [16; 29; 37; 41; 44; 45; 46].</p>	6	2
2.3.	<p>Тема 13. Структура психокорекційної програми: визначення мести. об'єму та предмету Особливості та структура психокорекційної програми як базового і технологічно необхідного засобу психокорекційної роботи. Специфіка мети психокорекції, об'єкта, предмета та методів психокорекції. Особливості типових і індивідуальних програм психокорекційної роботи. Рекомендована література [16; 29; 31; 45; 46].</p>	6	2
2.4.	<p>Тема 14. Засоби та особливості первинної й вторинної психодіагностики у психокорекційній роботі Роль первинної психодіагностики у ефективній психокорекційній роботі. Особливості, прийоми та методики візуальної психодіагностики, методики та батареї методик, що використовуються за напрями у психоконсультуванні. Особливості вербальної психодіагностики. Особливості постановки, формулювання та переформулювання діагнозу у психоконсультуванні. Рекомендована література [6; 37; 16; 40; 44; 53].</p>	6	
2.5.	<p>Тема 15. Особливості підготовчої стадії психокорекційної роботи Специфіка та важливість підготовчої стадії психокорекційної роботи. Важливість внутрішньої та зовнішньої психологічної готовності фахівця і ділового простору (готовність робочого місця) для вирішення психокорекційних завдань. Роль професійної саморегуляції у підготовці до психокорекційної роботи. Необхідність і важливість всіх компонент психотерапевтичного комфорту. Рекомендована література [6; 37; 16; 40; 44; 53].</p>	6	2
2.6.	<p>Тема 16. Особливості настановної стадії психокорекційної роботи: цілі, методи, особливості Роль установки на психоконсультативну роботу в ході психоконсультування і психокорекції. Створення контакту з клієнтом: прийоми та засоби. Трансформації емоційних відношень. Створення емоційного настрою “віри” у можливість досягнення позитивного результату. Психотерапевтичні засоби створення позитивного емоційного настрою клієнта та установки на роботу й активну</p>	6	

	життєву позицію. Рекомендована література [6; 16; 26; 44].		
2.7.	Тема 17. Особливості та засоби власне психокорекційної стадії психокорекційної роботи Особливості власне психокорекційної стадії. Цілі стадії у залежності від особливостей запиту та клієнта. Відмінності поєднання цілей та засобів психокорекції у сучасних умовах. Засоби та техніки, що використовуються на суто психокорекційній стадії - особливості різних парадигм та напрямів психокорекційної роботи. Рекомендована література [1; 2; 15; 47].	6	2
2.8.	Тема 18. Стадія ефективності психокорекційної роботи. Засоби та особливості реалізації Доцільність проведення психокорекції – стадія визначення необхідності психокорекційної роботи. Необхідність контролю за ефективністю психокорекційної впливу. Використання прийомів формуючого експерименту. Етапи проведення перевірки ефективності психокорекційної роботи. Відповідальність за доцільність психокорекційної роботи. Рекомендована література [1; 15; 16; 29; 45].	6	
2.9.	Тема 19. Активні методи психокорекційної роботи. Ігрова психокорекція, її види та особливості у різних вікових групах Гра та її роль у розвитку дитини. Гра як основний засіб психокорекції й психотерапії. Особливості різних напрямів ігрової психотерапії. Засоби та прийоми ігрової психотерапії. Ефекти ігрової психотерапії у контексті психічного розвитку дитини. Особливості ігрових прийомів у роботі з дорослими клієнтами. Рекомендована література [6; 16; 17; 20; 21; 22; 35; 48; 54].	6	
2.10.	Тема 20. Напрями та методи сучасної психотерапії у психокорекційних цілях. Психокорекція в різних корекційних групах (гендерні, вікові, професійні) Визначаються різні особливості психокорекції у залежності від специфіки психокорекційних груп. відзначаються суттєві гендерні відмінності, проблеми й труднощі психокорекційної роботи. Надається характеристики психокорекції та її ефективності в залежності від віку та професійного складу груп. Особливості поведінки клієнтів у залежності від визначеної специфіки у індивідуальній психокорекції. Рекомендована література [12; 16; 23; 24; 25; 26; 34; 38; 49; 50; 51].	6	

4.2. Плани практичних та лабораторних занять

Змістовий модуль 1. Методологічні засади та технології психоконсультування Практичне заняття 1 (до теми 1).

Тема 1. Основні поняття, мета, предмет та завдання психологічного консультування

1. Місце психоконсультування у практичній діяльності психолога.
2. Галузі застосування психоконсультування.
3. Взаємозв'язок із психологічною допомогою, психокорекцією та психотерапією.

Лабораторне заняття 1 (до теми 2).

Принципи психоконсультування. (2 год)

1. Принцип активності суб'єкта психоконсультування.
2. Принцип комплексного підходу до суб'єкта психоконсультування.
3. Принцип добровільності участі у психоконсультуванні.
4. Принцип індивідуального підходу.
5. Принцип конфіденційності консультативної інформації.
6. Принцип персональної відповідальності.
7. Допоміжні (етичні принципи консультативно-корекційної роботи).

Рекомендована література [1; 2; 10; 14; 15].

Практичне заняття 2 (до теми 4).

4. Етика психоконсультування. Етичні принципи та проблеми психоконсультування

1. Професійно-етичний кодекс психолога-консультанта України.
2. Обов'язки психоконсультанта.
3. Основні права психоконсультанта.
4. Етичні проблеми приватності та конфіденційності.
5. Етичні проблеми психологічної безпеки клієнта.

Рекомендована література [1; 10; 14; 15; 31; 32; 33].

Лабораторне заняття 2 (до теми 5). Професійно-важливі особистісні якості психоконсультанта-практичного психолога. Модель фахівця

1. Особистісні вимоги до особистості практичного психолога.
2. Вміння активно слухати.
3. Вимоги до освіти, загальної та соціальної “клієнт-консультант”.
4. Діалогічна інтенція та установка на діалог у процесі психоконсультування.
5. Когнітивні та рефлексивні вимоги до консультанта.
6. Особистісні вади та вимоги.

Рекомендована література [1; 10; 14; 15; 31; 33].

Практичне заняття 3 (до теми 6). Особливості міжособистісного спілкування “психоконсультант-клієнт”. Роль діалогу та діалогічної інтенції (2 год)

1. Емпатія та її роль у професійному спілкуванні “клієнт-консультант”.
2. Діалогічна інтенція та установка на діалог у процесі психоконсультування
3. Рекомендації щодо ефективності міжособистісного спілкування “клієнт-психоконсультант”.

Рекомендована література [1; 2; 15; 16].

Змістовий модуль II. Психокорекція як базовий складник професійної діяльності психолога

Практичне заняття 5 (до теми 11). Структура психокорекційної роботи, основні складові та їх відмінності (2 год)

1. Структура психокорекційної роботи: стадії (етапи психокорекції та їх основна мета та методи, що використовуються.
2. Специфіка поєднаності етапів психокорекції із засобами, що використовуються, з принципами психокорекційної роботи.

Рекомендована література [16; 29; 37; 41; 44; 45; 46].

Практичне заняття 6 (до теми 12). Основні напрями та завдання психокорекційної роботи (2 год)

1. Специфіка психокорекції особистісних проблем та проблем психологічної роботи із стресами та постстресовими станами.
2. Основні завдання роботи з пізнавальною сферою дитини, із відставаннями й проблемами у навчанні.
3. Психокорекція сфери спілкування та її порушень.
4. Психокорекція батьківсько-дитячих стосунків.

Рекомендована література [16; 29; 37; 41; 44; 45; 46].

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Процес психоконсультативної роботи: основні фази та їх особливості	Доповідь на практ..з. 1 (модуль 1)
2.	Активні методи психокорекційної роботи. Ігрова психокорекція, її види та особливості у різних вікових групах.	Презентація на л..з. 1 (модуль 1)
3.	Напрями та методи сучасної психотерапії у психокорекційній роботі.	Презентація на л..з. 1 (модуль 1)

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Доповіді, презентації студентів на практичних, лабораторних заняттях, виконання ІНДЗ, трьох МКР.

Використання методів самостійної роботи студентів по осмисленню та засвоєнню матеріалу – самостійний пошук інформації, конспектування першоджерел, ведення психологічних тематичних словників.

Завдання до контрольної роботи (тестові завдання).

Модульна контрольна робота

1. Визначити та підкреслити якість психолога що характеризує такі основні його ознаки: повне усвідомлення теперішнього моменту, вибір способу життя в даний момент та прийняття відповідальності за свій вибір:

- а) професіоналізм;
- б) відкритість;
- в) щирість;
- г) автентичність;
- д) ідентичність.

2. Визначити та підкреслити як називається стан, під час якого відчувається депресивний настрій, почуття втоми і спустошеності, недолік ентузіазму і енергії, втрата здатності бачити позитивні результати своєї праці:

- а) спустошеність;
- б) депресія;
- в) синдром вигорання;
- г) перевтома;
- д) втрата сенсу життя.

3. Визначити та підкреслити скільки часу, на ваш погляд, слід відвести для ефективного проведення психологічної консультативної бесіди з дорослою людиною:

- а) 30 – 35 хв.;
- б) 60-70 хв. ;
- в) 1 год. 30 хв.;
- г) 45-50 хв.;
- д) час необмежений.

4. Визначити назву та підкреслити наступне визначення: «Терпимість до всіх аспектів суб'єктивного світу клієнта – це:

- а) турбота про клієнта;
- б) безумовне позитивне ставлення;
- в) повага консультанта;
- г) професіоналізм психолога;
- д) повага до клієнта.

5. Дослідники в галузі психологічного консультування, як правило, уявляють консультативний процес у вигляді упорядковано змінюючих один одного етапів.

Визначити та підкреслити, кому належить запропонований підхід: 1. «Читання характеру» - встановлення контакту; 2. Головна частина зустрічі - «сповідь», стадія на якій клієнт має можливість виговоритися; 3. «Трансформація» (зцілення) – завершення і мета всього процесу.

- а) Ю.Альошина;
- б) Р. Немов;
- в) Р. Мей;
- г) К. Роджерс;
- д) С. Васьківська;

6. Визначити та підкреслити як називається техніка психологічного консультування в процесі якої відбувається мовленнєве спілкування між клієнтом і консультантом, в ході якого відбувається обмін репліками у вигляді слів, дій, жестів, мовчання. Це:

- а) інтерв'ю;
- б) діалог;
- в) активне слухання;
- г) збір інформації;
- д) уточнення.

7. В нашій країні психолог-консультант організовує взаємодію з клієнтом і несе відповідальність за професіоналізм та якість наданих послуг відповідно до норм Етичного Кодексу психолога. Визначити та підкреслити коли відбувся Перший Установчий з'їзд Товариства психологів України:

- а) 18 грудня 1990 р.;
- б) 1 лютого 1991 р.;
- в) 3 жовтня 2000 р.;
- г) 20 червня 1995 р.;
- д) 15 листопада 1999 р.;

8. Визначити та підкреслити, який психологічний принцип передбачає, що: «Кожна людина є безумовною цінністю і заслуговує на увагу й повагу до себе. Цей принцип передбачає вміння консультанта концентруватися на позитивних моментах досвіду клієнта, приймати людину такою, якою вона є; бути послідовним у самовираженні і використанні своїх почуттів»:

- а) принцип діалогічності;
- б) принцип активності особистості;
- в) принцип безумовного прийняття;
- г) принцип відповідальності;
- д) принцип системності.

9. Визначити та підкреслити психологічний принцип який передбачає, що: «Кожна людина є безумовною цінністю і заслуговує на увагу й повагу до себе. Цей принцип передбачає вміння консультанта концентруватися на позитивних моментах досвіду клієнта, приймати людину такою, якою вона є; бути послідовним у самовираженні і використанні своїх почуттів»:

- а) принцип діалогічності;
- б) принцип активності особистості;
- в) принцип безумовного прийняття;
- г) принцип відповідальності;
- д) принцип системності.

10. Визначити та підкреслити, як називається адресоване та висловлене консультанту невдоволення людини з приводу певних психологічних труднощів, з якими вона самотійно не може справитися:

- а) запит;
- б) інформація;
- в) повідомлення;

- г) скарга;
- д) сюжет.

11. Сукупність психологічних труднощів клієнта, що переживаються як дискомфорт, дисгармонія, дезадаптація, називається:

- а) стрес;
- б) конфлікт;
- в) фрустрація;
- г) проблема;
- д) криза.

12. Визначити та підкреслити виокремлений аспект психічної реальності, що стає предметом взаємодії психолога і клієнта. Це:

- а) тема;
- б) проблема;
- в) реальність;
- г) фігура;
- д) ситуація.

13. Визначити та підкреслити назву етапу психологічного консультування, під час якого відбувається узагальнення інформації про те, що клієнт думає, що він відчуває, що він хоче, що він може, хто він є?

- а) збір інформації;
- б) оцінка;
- в) уточнення;
- г) діагностика;
- д) анамнез.

14. Процес повернення клієнтові аспектів його власної невербальної поведінки, називається:

- а) повтор;
- б) підсилення;
- в) віддзеркалення;

- г) синхронізація;
- д) відображення.

15. Визначити та підкреслити, як називається процес повернення клієнтові його почуттів, які він часто не помічає в собі:

- а) віддзеркалення;
- б) відображення;
- в) фокусування;
- г) зворотний зв'язок;
- д) підстройка.

16. Визначити та підкреслити, які слова не належать до комплексу вербальних та невербальних стимулів консультанта, що спонукають клієнта до мовлення:

- а) «Так»;
- б) «Ага»;
- в) повторення ключових слів;
- г) переповідання;
- д) перифраз.

17. Визначити та підкреслити запитання, які формулюються так, що на них не можна відповісти кількома словами, заохочується ширше висловлювання з елементами пояснення.

- а) уточнюючі запитання;
- б) закриті запитання;
- в) відкриті запитання;
- г) невизначені запитання;
- д) особистісні запитання.

18. Визначити та підкреслити, яке основне завдання, розв'язується під час зустрічі на першому етапі консультативної взаємодії. Це:

- а) обговорення умов надання консультації;
- б) укладання терапевтичного контракту;

- в) налагодження контакту;
- г) вислуховування клієнта;
- д) розповідь психолога про можливості консультації.

19. Визначити та підкреслити психологічний принцип який передбачає, що: «Кожна людина є безумовною цінністю і заслуговує на увагу й повагу до себе. Цей принцип передбачає вміння консультанта концентруватися на позитивних моментах досвіду клієнта, приймати людину такою, якою вона є; бути послідовним у самовираженні і використанні своїх почуттів»:

- а) принцип діалогічності;
- б) принцип активності особистості;
- в) принцип безумовного прийняття;
- г) принцип відповідальності;
- д) принцип системності.

20. Визначити і підкреслити, як називається стадія психологічного консультування на якій консультант: уважно вислуховує клієнта про його існуючі життєві труднощі, проявляє максимальну щирість, емпатію, турботу, не вдаючись до оцінок і маніпуляцій:

- а) двомірне визначення проблеми;
- б) ідентифікація альтернатив;
- в) дослідження проблеми;
- г) зворотній зв'язок;
- д) встановлення контакту.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – екзамен.

Питання до екзамену

1. Мета та завдання психоконсультативної роботи.
2. Психоконсультування як напрям і складова професійної діяльності практичного психолога.

3. Основні завдання психоконсультативної та психокорекційної роботи психолога.
4. Відмінності та спільне у психоконсультуванні, психологічній допомозі, психокорекції та психотерапії.
5. Принципи психологічного консультування та наслідки їх порушення.
6. Етичний кодекс практичного психолога та основні його складові в контексті психоконсультативно-корекційної роботи психолога.
7. Етичні проблеми та труднощі професійної роботи практичного психолога.
8. Особистісні уміння практичного психолога. Модель практичного психолога-психоконсультанта.
9. Психологічні особливості міжособистісного спілкування «психоконсультант-клієнт».
10. Принципи та передумови створення консультативного контакту.
11. Психотерапевтичний клімат та особливості його створення.
12. Медична та немедична модель психоконсультування. Принципи немедичного підходу до психоконсультативної діяльності психолога.
13. Діалогічна інтенція та особливості діалогічних професійних стосунків у професійній роботі практичного психолога.
14. Види психоконсультування, їх особливості та труднощі здійснення.
15. Структура психоконсультативної роботи та фази роботи практичного психолога.
16. Засоби та прийоми проведення бесіди як основного методу й технології професійної діяльності психолога.
17. Схема та стадії процесу психоконсультативної бесіди.
18. Психоконсультативний Запит та його динаміка й особливості формування.
19. Фактори ризику для різних вікових груп та їх врахування у психоконсультативній і психокорекційній роботі при постановці психологічного діагнозу.
20. Прогностичні фактори для різних вікових груп та особливості застосування отриманої психологічної інформації у психологічній роботі.
21. Структура психокорекційної роботи, основні стадії та прийоми.
22. Особливості первинної та вторинної психодіагностики психокорекційної роботи. психологічний анамнез і психологічний діагноз.
23. Візуальна психодіагностика та особливості і складності використання у психоконсультативній і психокорекційній роботі.
24. Засоби та психотерапевтичні прийоми настановної стадії психокорекційної роботи.
25. Особливості, зміст та труднощі власне психокорекційної роботи практичного психолога-консультанта.
26. Ефективність психокорекційної роботи: методи визначення та обґрунтування необхідності і динаміки визначення.

- 27.Методи та технології психотерапевтичного впливу у психоконсультативній та психокорекційній роботі.
- 28.Особливості ігрової психокорекції та її методи, напрями та відмінності використання у психоконсультативній і психокорекційній роботі практичного психолога.
- 29.Проективні методи психодіагностики та психокорекції.
- 30.Психотехнічні засоби та особливості їх використання у психокорекційній роботі.
- 31.Психокорекція пізнавальної сфери дитини: особливості, цілі та засоби використання.
- 32.Психокорекція дитячих страхів: особливості, методи та труднощі роботи.
- 33.Психокорекція відставань у навчанні та особливості використовуваних методів.
- 34.Психокорекція підвищеної тривожності та невпевненості у собі.
- 35.Психокорекція готовності дітей до навчання та особливості використовуваних методів.
- 36.Психокорекція конфліктів та особливостей їх вирішення.
- 37.Психокорекція стресів та учбових фобій.
- 38.Засоби та прийоми трансактного аналізу для цілей психокорекції.
- 39.Засоби та психокорекційні прийоми психокорекції психічного розвитку дітей.
- 40.Сучасні психотерапевтичні засоби та напрями індивідуальної і групової психологічної роботи з актуальних проблем індивідуальної та групової роботи практичного психолога.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежувався зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 70 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі	D: 65 – 69 б.

навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	Е: 60 – 69 б.

Розрахунок максимальної кількості балів, що присвоюються студентам

Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	3	5	15
Робота на практичному (лабораторному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	5	5	25
ІНДЗ	30	1	30
Модульна контрольна робота	15	2	30
максимальна кількість балів			100

VI. Навчально-методична карта дисципліни

Навчально-методична картка курсу «Основи психоконсультування та психокорекції» (VI семестр)

Разом: 150 год., із них 30 год. – лекції, 30 год. – практичні заняття, 6 год. – лабораторні заняття, 84 год. – самостійна робота.

	I	I	II	II	X II			XIV	XIV	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII I	XIX	XX	
Модулі	I модуль							II модуль												
Лекції	2	2	2	2	2			2	2	2	2	2	2	2	2					
Дати	08.09	08.09	11.09	11.09	2011		04.12	04.12	6.12	6.12	12.03	19.03	26.03	09.04	16.04					
Теоретичні розділи	ПСИХОКОН-СУЛЬТУВАННЯ ЯК НАПРЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА							ПСИХОКОРЕКЦІЯ ЯК БАЗОВИЙ СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА												
Теми лекцій	Основні поняття, мета, предмет та завдання психоконсультування.	Особистісні якості психоконсультанта. Модель особистості	Основні теоретичні принципи психоконсультування у провідних	Принципи психоконсультування. Медична та психологічна модель.	Етичні проблеми та етика роботи психоконсультанта.	Міжособистісне спілкування	Види психоконсультативно-корекційної роботи та їх особливості	Процес психоконсультативної роботи: основні фази та їх особливості.	Тема 9. Психоконсульта-тивний контакт як умова ефективності консультативної діяльності.	Консультативна бесіда як основна технологія психоконсультативної роботи, основні складові та їх особливості.	Основні напрями психокорекційної роботи та основні завдання.	Засоби та особливості первинної та вторинної психодіагностики у психокорекції.	Особливості та засоби суто психокорекційної стадії психокорекційної роботи.	Стаття ефективності психокорекційної роботи. Засоби та особливості реалізації.						

	X	X	XI	X I	X II	XIII			XV	XV		XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVII I
Модулі	I модуль								II модуль										
Практичні та лабораторні заняття	2	2	2	2	2	2			2	2									
Дати	06.11.	06.11.	13.11	13.11	20.11	27.11			02.04	09.04	23.04	30.04	14.05	21.05	28.05				
Теми	снoвні поняття, мета, предмет та завдання психоконсультавання.	Особистісні якості психоконсультанта. Модель особистості фахівця.	Основні теоретичні принципи психоконсультавання у провідних	Принципи психоконсультавання. Медична та	Етичні проблеми та етика роботи психоконсультанта.	Міжособистісне спілкування «психоконсультант-клієнт». Діалогічна інтенція.			Структура психокорекційної роботи, основні складові та їх відмінності.	Основні напрями психокорекційної роботи та основні завдання.	Структура психокорекційної програми: визначення мети, об'єкта та предмета.	Особливості підготовчої стадії психокорекційної роботи.	Особливості настановної стадії психокорекційної роботи.	Активні методи психокорекційної роботи. Ігрова психокорекція, її види та особливості у різних вікових групах.	Напрями та методи сучасної психотерапії у психокорекційній роботі.				
Модулі	I модуль								II модуль										
Поточний контроль	МКР № 1 - 27.11.								МКР № 2 - 28.05										
Підсумковий контроль	екзамен																		

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основна:

1. Абрамова Г.С. Введение в практическую психологию. – Брест: БГПИ, 1993.
2. Абрамова Г.С. Практическая психология. – М.: ИЦ “Академия”, 1997.
3. Алешина Ю.Е. Семейное и индивидуальное психологическое консультирование. – М.: РИЦ “Соц. Здоровье России, 1993.
4. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: учб. Посібник. – Харків: Фоліо, 1996.
5. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика. – К., 1997.
6. Буянов М.И. Основы психотерапии детей и подростков. – К. – 1992.
7. Гарбузов Б.И., Захаров А.И., Исеев Д.М. Неврозы у детей и их лечение. – Л.: медицина. – 1977.
8. Захаров А.И. Неврозы у детей и подростков. – Л.: Медицина. – 1988.
9. Захаров А.И. Как помочь нашим детям избавиться от страха. – СПб: Гиппократ. – 1994.
10. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования: Пер. с лит. М.: Академический проект, 1999.
11. Лапп Д. Улучшаем память в любом возрасте. – пер. с франц. – М. – 1993.
12. Лэндрет Г.Л. Игровая терапия: искусство отношений. – пер. с англ. – М. – 1994.
1. Лещинская Е.А. Тренинг общения для учащихся. В помощь школьному психологу. – К. – 1994.
14. Мэй Р. Искусство психологического консультирования / Пер. с англ. – М.: Независимая фирма “Класс”, 1994.
15. Немов Р.С. Основы психологического консультирования: Учеб. Для студ. Педвузов. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 1999.
16. Осипова А.А. Общая психокоррекция: Учебное пособие для студентов вузов. – М.: ТЦ «Сфера», 2000.
17. Спиваковская А.С. Профилактика детских неврозов. Комплексная психологическая коррекция. – М. – 1988.
18. Спиваковская А.С. Нарушения игровой деятельности. – М. – 1980.
19. Столин В.В. Самосознание личности. – М. – 1980.
20. Чистякова М.И. Психогимнастика. Комплексная коррекция психики детей дошкольного и младшего школьного возраста. – Под ред. М.И. Буянова. – 1990.
21. Цзен Н.В., Пахомов Ю.В. Психотренинг. Игры и упражнения. – М.- 1988.
22. Цзен Н.В., Пахомов Ю.В. Психотехнические игры в спорте. – м. - !995.

Додаткова:

1. Ассанджолі Р. Психосинтез. Теорія і практика. – Пер. с англ. – М.- 1994.
2. Берн Є. Ігри, в які грають люди. Люди, які грають в ігри. – пер. с англ. – М.: Прогресс. – 1968.

3. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание. – Пер. с англ. – М.- 1986.
4. Бурлачук Л.Ф., Грабская И.А., Кочарян А.С. Основы психотерапии. – К: Ника-Центр, 1999.
5. Буянов М.И. Основы психотерапии детей и подростков. – К.: Вища школа, 1990.
6. Василюк Ф.Е. Психология переживания. Анализ преодоления критических ситуаций. – М.: МГУ. – 1984.
7. Введение в психотерапию / Под ред. С.Блоха // Пер. с англ. – Амстердам – Киев: Изд-во Фера, 1997.
8. Газман О.С., Харитоновна И.Е. В школу – с игрой. – М. – 1991.
9. Горностай П.П., Васьковская С.В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. – К.: Наукова думка, 1995.
10. Васьковская С.В., Горностай П.П. Психологическое консультирование: Ситуационные задачи. – К.: Вища школа, 1996.
11. Грановская Р.М. Элементы практической психологии. – Л.: ЛГУ. – 1984.
12. Джеймс М., Джонгвард Д. Рожденные выигрывать. Транзакционный анализ с гештальтупражнениями. – М.: Прогресс. – 1993.
13. Кашенко В.П. Педагогическая коррекция: Испр. недостатков характера у детей и подростков: Кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1992.
14. Кратохвил С. Психотерапия семейно-сексуальных дисгармоний. – пер. с чешск. – М.: Медицина. – 1991.
15. Лучшие психологические тесты для профотбора и профориентации. – Петрозаводск. – 1992.
16. Перлз Ф. Опыты психологического самопознания. Практикум по гештальттерапии. – Пер. с англ. – М. – 1993.
17. Петровская Л.А. Теоретические и методические проблемы социально-психологического тренинга. – М. – 1982.
18. Пиз А. Язык телодвижений. – М. – 1992.
19. Практическая психология образования / Под ред. И.В.Дубровиной: учебник для студ. высших и средних уч. заведений. - М.: ТЦ Сфера, 1997.
20. Психологія особистості / Словник-довідник / За ред. П.П.Горностая, Т.М.Титаренко // Авт. кол. П.П.Горностай, Т.М.Титаренко, С.В.Васьківська, І.А.Грабська, Л.А.Лепіхова, Н.І.Пов'якель, Н.В.Чепелева. – К.: Рута, 2001.
21. Ричардсон Р.У. Силы семейных уз. Руководство по психотерапии и помощь семье. – пер. с англ. – СПб. – 1994.
22. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога в образовании: учебное пособие. – М.: ВЛАДОС, 1995.
23. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. – пер. с англ. – М.: Прогресс. – 1994.
24. Романин А.Н. Основы психотерапии: Учеб. Пособие для студ. Высш. Учеб. Заведений. – М.: Изд. Центр “Академия”, 1999.
25. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика. – М., 1990.
26. Самоукина Н.В. Игры в школе и дома. Психотехнические упражнения. Коррекционные программы. – М. – 1995.
27. Франкл В. Человек в поисках смысла. – Пер. с англ. – М. : Прогресс. – 1991.

28. Фрейд З. Введение в психоанализ. – Пер. с англ.- М.: Наука. – 1991.
29. Фромм Э. Человек для себя. – пер. с англ. – М. – 1992.
30. Хорни К. Невротическая личность нашего времени. – Пер. с англ. – М.: Прогресс. – 1993.
31. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика и ее методы. Учебно-методическое пособие. – Ч.1 и П. – к. – МАУП. – 1992.
32. Школа эйдетики. Развитие памяти. Мышления, воображения. – Т.1 и Т.П. – Авт. Матюшин И.Ю. и др. – М. – 1994.
33. Щмаков С., Безбородова Н. От игры к самовопитанию. Сб игр-коррекций. - М.: Новая школа. 1995.
34. Шострем Э. Анти-Карнеги или человек-манипулятор. – Пер. с англ. – Минск. – 1992.